

FUTHARK

Futhark

Verenigingsblad van de Scandinavische Vereniging Groningen

Uitzicht over Stockholm vanaf 'Käknästornet'

Februari 2012
Jaargang 6 - nummer 1

Welkom

Beste leden van de Scandinavische Vereniging Groningen,

De afgelopen tijd zij wij als bestuur bezig geweest met het organiseren van het programma voor het komend voorjaar. Op dit moment zijn de lezingen voor februari en maart bekend. U vindt de aankondigingen hiervoor in deze Futhark. In april zal de jaarlijkse ledenvergadering plaatsvinden. Uiteraard zullen we ook dit jaar weer proberen de ledenvergadering op te luisteren met een interessante voordracht of leuke activiteit. We hopen velen van u tijdens die ledenvergadering te mogen begroeten, mede omdat het een belangrijke vergadering zal zijn. Onze voorzitter Anders Bay en bestuursleden Niels Rambags en Hans Spa hebben namelijk besloten hun bestuurstaken neer te leggen. We zijn daarom hard op zoek naar enthousiastelingen die het bestuur willen versterken. Op de volgende pagina kunt u een woord van afscheid van Anders Bay en onze oproep voor nieuwe bestuursleden lezen. Als u geïnteresseerd bent u actief voor de vereniging in te zetten of als u iemand kent die dit zou willen, dan horen we dat graag.

Naast de aankondigingen voor de lezingen en onze oproep vindt u ook weer de vaste rubriek ‘Het Scandinaviëgevoel van...’, waarin Christa Nagel onder andere vertelt over haar favoriete Scandinavische stad, boek en gerecht. Verder hebben we een lekker recept voor u. In Denemarken worden met ‘fastelavn’ (carnaval) heerlijke zoete broodjes gegeten en in deze Futhark kunt u lezen hoe u deze broodjes zelf kunt maken.

Voor het volgende nummer van Futhark is uw bijdrage van harte welkom. Dus mocht u zelf een lekker recept hebben of de andere leden bijvoorbeeld willen attenderen op een fraaie Scandinavische tentoonstelling of voorstelling dan kunt u uw bijdrage sturen naar scandinavischevereniging@home.nl of naar Scandinavische Vereniging Groningen, Hardewikerstraat 32, 9712 GT Groningen.

INHOUD

<i>Woord van afscheid en oproep</i>	
Nieuwe bestuursleden gezocht	3
<i>Aankondiging</i>	
Programma voorjaar 2012	4
<i>Rubriek</i>	
Het Scandinaviëgevoel van...	6
<i>Recept</i>	
Fastelavnsboller uit Denemarken	7
<i>Verenigingsinformatie</i>	
Contributie & colofon	8

Hopelijk tot ziens bij onze bijeenkomsten dit voorjaar!

FARVEL (EN GODDAG)

Door Anders Bay

Beste leden van de Scandinavische Vereniging Groningen. Bij dit woord van afscheid, want met uitgang van dit seizoen stop ik als voorzitter van vereniging, kan ik passend een beroemde regel van het gedicht "Trækfuglene" (1838) van de Deense schrijver Steen Steensen Blicher citeren: "Sig nærmer tiden, da jeg må væk". En inderdaad is de tijd gekomen dat ik weg ga, als voorzitter. De reden heeft ook met tijd te maken: ik heb gewoon niet meer voldoende tijd (en dat heeft o.a. te maken met het feit dat ons gezin sinds twee januari jl. is uitgebreid met de geboorte van onze derde zoon Marcus).

Maar het voorzitterschap heeft me veel bijgebracht en geleerd wat ik met me mee kan nemen. Dit betreft met name het samenstellen van onze programma's. De kern van de activiteiten van de vereniging bestaat immers uit onze reeks lezingen, en het is altijd een erg leuke en interessante (en soms ook moeilijke) uitdaging geweest om een divers en aantrekkelijk programma te maken. Bij dit proces waren natuurlijk ook de andere bestuursleden betrokken, en op deze plek wil ik hen dan ook bedanken voor hun enthousiasme en inzet, want zonder hun grote bijdrage en werk was het allemaal niet zo goed gedaan zoals het naar mijn mening is gebeurd. Naast alle lezingen zijn er het verenigingsblad, Futhark, en de website, en verder natuurlijk de (leden)administratie. Veel werk, maar gelukkig waren er dus veel handen die het konden uitvoeren.

Zoals aangeduid heb ik het geluk gehad dat ik veel heb mogen meemaken in mijn tijd als voorzitter (en tot nu toe heb ik niet eens het portret van Amy van Marken genoemd) en ik ben dus veel waardevolle en leuke contacten rijker geworden. Daar ben ik iedereen dankbaar voor en ik hoop en wens dat de vereniging nog vele jaren zal voortbestaan, want nu zeg ik weliswaar "farvel", maar op toekomstige bijeenkomsten kan ik dan zeggen: "goddag".

NIEUWE BESTUURSLEDEN GEZOCHT!

Drie leden van het huidige bestuur van onze vereniging hebben te kennen hebben gegeven dat ze hun bestuurslidmaatschap met ingang van het nieuwe seizoen zullen beëindigen. Dat betekent dat we op zoek zijn naar een aanvulling van het bestuur. Mocht het u leuk lijken de vereniging actief ter zijde te staan, laat ons dat dan weten. Als bestuurslid kunt u meedenken over de activiteiten van de vereniging en meehelpen bij het organiseren daarvan. Binnen het bestuur zijn er vanzelfsprekend veel verschillende dingen te doen, en iedereen draagt het hare of zijne bij. En we kunnen verklappen dat alles altijd in een prima sfeer verloopt! Ook wanneer u mensen kent waarvan u vindt dat ze geschikt zouden zijn voor het voorzitterschap of een andere bestuursfunctie, horen we dat graag van u.

PROGRAMMA VOORJAAR 2012

Lezing: 'De Groenlandse taalpolitiek – strijd tussen Groenlands en Deens'

Door Niels Rambags
23 februari 2012

In Groenland wordt zowel Groenlands als Deens gesproken. Groenland heeft als onderdeel van het Deense Koninkrijk de afgelopen decennia steeds meer zelfbestuur gekregen (en in een referendum in 2009 aangegeven nog meer zelfbestuur te willen) en heeft daardoor ook steeds meer een eigen taalpolitiek kunnen voeren. Deze taalpolitiek van de afgelopen decennia conflicteert echter nogal eens met de taalsituatie van de verschillende inwoners in Groenland.

In deze lezing wordt uitgebreid stilgestaan bij de taalpolitiek en de taalsituatie in Groenland en hoe die tot stand is gekomen. Daarnaast zal er ter inleiding een algemeen beeld geschetst worden van de sociaal-economische situatie van Groenland, aangevuld met beeldmateriaal, gemaakt in de zomer van 2010.

Niels Rambags (1976) behaalde in 2000 zijn doctoraal diploma Sociale geografie en planologie aan de Universiteit Utrecht met een afstudeerscriptie over de Færøer, waarover hij al eerder een lezing heeft gegeven voor verschillende Scandinavische Verenigingen in Nederland. Naast zijn werk als Studieadviseur bij de Rijksuniversiteit Groningen studeerde hij Scandinavische talen en culturen (hoofdtal Deens) en behaalde hij in 2011 zijn bachelordiploma met een afstudeerscriptie over Groenlandse taalpolitiek.

Aanvang: 19:30 uur. Zaal 13.12.00.13, Harmoniegebouw RuG, Oude Kijk in 't Jatstraat 26 Groningen.

Aankondiging (vervolg)

Lezing: 'IJsland'

Door Gerrit Jan Zwier

28 maart 2012

Wie naar IJsland gaat, wil grootse natuurlandschappen zien: gletsjers, vulkanen, lavavelden en toendra's. Heb je dat eenmaal gezien, dan krijg je steeds meer aandacht voor de mensen, hun geschiedenis en cultuur.

Gerrit Jan Zwier vertelt tijdens zijn lezing aan de hand van beelden over zijn IJsland, vaak over minder bekende uithoeken, schiereilanden en echte eilanden. Daarbij passeren niet alleen de Hekla en de Askja de revue, maar ook de sagaheld Grettir de Sterke en een Friese boerin op het afgelegen Langanes.

Zwier schreef zowel een reisboek over IJsland (*Land van grote eenzaamheid*) als een historische roman (*De knoop van IJsland*, die ook in het IJslands is vertaald). Voor SNP natuurreizen leidde hij een paar jaar lang reizen naar zijn favoriete plekken op IJsland.

Gerrit Jan Zwier is als antropoloog en reisauteur gespecialiseerd in noordelijke gebieden. Zijn laatste reisboek *Nooit hier, altijd daar* speelt in Canada en Alaska. In april 2012 komt *Altijd Noorwegen* uit.

Aanvang: 19:30 uur. Zaal 13.12.00.24, Harmoniegebouw RuG, Oude Kijk in 't Jatstraat 26 Groningen.

Algemene Ledenvergadering

24 april 2012

Op dinsdag 24 april vindt de jaarlijkse ledenvergadering plaats. Tijdens de vergadering zullen we de activiteiten van het afgelopen jaar, de financiële situatie en de toekomst van de vereniging met elkaar bespreken. Zoals u op pagina 3 hebt kunnen lezen, hopen we tijdens de ledenvergadering ook enkele nieuwe bestuursleden te mogen verwelkomen. We hopen u daarom allen te zien op 24 april.

Aanvang: 19:30 uur. Zaal wordt nog bekend gemaakt, Harmoniegebouw RuG, Oude Kijk in 't Jatstraat 26 Groningen.

HET SCANDINAVIËGEOEL VAN...

Deze keer aan het woord: Christa Nagel

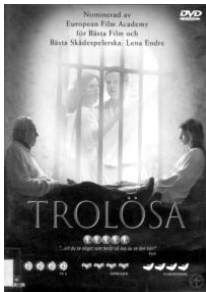
Favoriete Scandinavische plaats

Stockholm. Vooral in de avondzon is het een prachtige stad, gepleisterde huizen, gezellige steegjes in Gamla Stan. Cultuur op Djurgården, de prachtige trap in het stadhuis waar je overheen schrijdt en de mooie 'gouden' raadszaal. Het uitzicht vanaf de Käkånstornet of de Katarinahiss: prachtig! Te veel om op te noemen. Wonderbaarlijk dat een Europese hoofdstad zo mooi één is met de natuur.

Favoriete Scandinavische boek

Er zijn natuurlijk veel te veel favoriete boeken om op te noemen. Boeken die ik me nog goed herinner zijn die van Per Anders Fogelström over het ontstaan van Stockholm en het epos van Vilhelm Moberg (Utvandrare - Invandrare - Sista brevet till Sverige) van de emigratie van de Zweden naar Amerika. Aanraders voor iedereen die van een beetje geschiedenis houdt. Ook de romans van Elsie Johansson die zich afspelen in Uppsala zijn lezenswaardig, evenals de cyclus van Kerstin Ekman over een vroedvrouw in het noorden van Zweden. Als ik me goed herinner heten ze: Guds barmhertighet - Sista rompan – Skraplotter.

Favoriete Scandinavische film

Trolösa van Ingmar Bergman. Een adembenemende film over een huwelijk en het overspel daarin. Hoe de echtelieden elkaar letterlijk vernietigen. Met Krister Henriksson (bekend van de Wallander-verfilmingen) en Lena Endre (Erika Berger in de Millennium-verfilmingen)

Favoriete Scandinavische gerecht

Pytt-i-panna. Een gemakkelijk gerecht van gebakken aardappelen met uien en spekjes (of restjes vlees), geserveerd met koude rode bieten en gebakken ei, gearneerd met peterselie. Eenvoudig doch voedzaam, zoals we thuis zeggen. Maar wel typisch Zweeds.

Favoriete Scandinavische woord

Hier moet ik even over nadenken. Er schiet me niet onmiddellijk iets te binnen. Ik moet wel bekennen dat ik wel eens scheld in het Zweeds. Ik roep dan 'djävlar' of 'fan', maar om nou te zeggen dat dat mijn favoriete woorden zijn...

Christa geeft het stokje van het Scandinaviëgevoel graag door aan: Berthe Phia Drenth-Hoogendoorn.

FASTELAVNSBOLLER UIT DENEMARKEN

Nu carnaval net achter ons ligt, is het misschien aardig even stil te staan bij hoe dit feest, dat in Denemarken fastelavn wordt genoemd, daar wordt gevierd. Vroegere tradities waren tamelijk gewelddadig. Zo werden er op Amager levende katten, bij voorkeur zwarte, uit tonnen geslagen om zo het kwaad af te wenden. Tegenwoordig is fastelavn in Denemarken vooral een feest voor kinderen. De traditie met de kat uit de ton slaan is gebleven, maar de levende kat is sinds ongeveer 1830 vervangen door snoepgoed en kleine cadeaus.

Bij een traditioneel feest hoort natuurlijk ook een traditioneel gerecht. De fastelavnsboller zijn daar een voorbeeld van. Fastelavnsboller zijn geglazuurde bolletjes van witbrood die zijn gevuld met jam, crème of slagroom. Hieronder staat een recept voor bolletjes met een crèmevulling en chocoladeglazuur.

Ingrediënten:

Voor het deeg:

2½ dl. melk

50 gr. boter

25 gr. gist

1 ei

3 eetlepels suiker

¼ theelepel zout

ongeveer 500 gr. bloem

Voor de vulling:

2 eigeel

2 eetlepels suiker

1½ eetlepel maïzena

2 dl. melk

1 theelepel vanillesuiker

Voor het glazuur:

100 gr. poedersuiker

1 eetlepel kokend water

2 eetlepels cacao

Bereiding:

Verwarm de melk en boter en los de gist erin op. Voeg het ei, de suiker, het zout en de bloem toe en kneed het tot een soepel, tamelijk nat deeg. Laat het deeg op een warme plek ca. 40 min. rijzen.

Maak ondertussen de crèmevulling. Klop het eigeel, suiker, maïzena en melk in een pan met een dikke bodem en verwarm het al roerend tot het kookt. Blijf roeren tot een dikke crème ontstaat. Laat de crème even afkoelen.

Kneed het deeg door en verdeel het in twee gelijke delen. Rol die delen uit tot een lap van ca. 1½ cm dik. Teken op de ene deeglap de bollen af met een glas (ca. 6 cm. doorsnee). *Lees verder op de achterpagina*

Vervolg recept

Leg op iedere cirkel een lepel crème en leg de andere lap deeg eroverheen. Steek de bollen uit het deeg, druk ze goed aan en leg ze op de bakplaat. Laat ze nog ongeveer een half uur rijzen.

Bak de bolletjes daarna 10-12 min. op 200 °C tot ze gaar zijn.

Meng de poedersuiker, het water en de cacao tot een glazuur en bestrijk de bolletjes ermee als ze afgekoeld zijn.

Eet smakelijk!

CONTRIBUTIE 2012

Via deze weg willen we u eraan herinneren de contributie voor het jaar 2012 te betalen. De prijzen voor het lidmaatschap 2012 zijn:

€ 15,00 voor individuen
€ 22,50 voor paren
€ 7,50 voor studenten

We verzoeken u het bedrag dat voor u van toepassing is over te maken op rekeningnummer 3308305 t.n.v. Scandinavische Vereniging te Groningen o.v.v. uw naam.

Mocht u reeds uw contributie hebben betaald, dan kunt u dit verzoek uiteraard negeren.

Alvast bedankt!

COLOFON

Dit blad is een uitgave van de Scandinavische Vereniging Groningen

De redactie bestaat uit het bestuur van de vereniging
Anders Bay (voorzitter)
Frank Houwaard
(penningmeester/secretaris)
Christa Nagel
Niels Rambags
Hans Spa
Sandra Westerhof

Het blad wordt gratis verspreid onder alle leden van de Scandinavische Vereniging Groningen

Het lidmaatschap van de vereniging kost per jaar (prijzen in 2011)
€ 15,00 voor individuen
€ 22,50 voor paren en
€ 7,50 voor studenten

Wij zijn te bereiken per post:
Hardewikerstraat 32
9712 GT Groningen

via e-mail:
scandinavischevereniging@home.nl

op internet:
www.scandinavischevereniginggroningen.net